

Ett index över mänsklig utveckling i Sveriges Kommuner

Att det finns stora skillnader mellan de traditionella så kallade ”fattig- respektive rikemanskommunerna” över hela Sverige är kanske känt och förväntat, men det även *finns även oacceptabelt stora skillnader mellan socioekonomiskt och befolkningsmässigt ganska likartade orter.*

Det index som Reforminstitutet skapat tar avstamp i FN:s index för mänsklig utveckling (HDI – human development indikator). I Sverige finns dock fylligare statistik, och därför har också antalet faktorer utökats. Vi har tagit fram 18 olika faktorer som jämför hur olika utfallen är inom fem olika huvudkategorier: Skolan, Jobben, Hälsan, Pengarna samt ”Hopplöshet och Utanförskap”. Listan över de 18 olika eländesvariablerna med fakta om statistiken återges här bredvid.

För varje kommun har värdena tagits fram ur offentlig statistik. Därefter har för varje variabel/kolumn varje kommun rankats i förhållande till alla andra kommuner där det bästa värdet har getts rankning 1 och 290 sämst. Genomsnittsplaceringen för varje kommun för de 18 variablerna har lett till en genomsnittsrankning, där högsta värde rankats som 290 och sämst och lägsta värde som 1 och bäst.

Det kan alltid diskuteras vilka variabler som bör ingå i ett sådant index. Brottligheten hade varit önskvärd att inkludera. Men statistiken på lokal nivå är mycket osäker och motsägelsefull. Trygghetsundersökningen ger till exempel en helt annan bild än antal anmälda brott.

De 18 variablerna som studerats

Skolan

1. Underkända, andel i ett eller flera ämnen i åk 9. Med justering för socioekonomisk bakgrund (salsavärde)Skolverket vt 2011.
2. Avhoppade från gymnasiet. Andel elever som inte fullföljer den treåriga gymnasieutbildningen inom fyra år. Skolverket 2011
3. Universitetsövergång inom 3 år. Andelen elever från gymnasiets examensår 2008 som gått över till universitet inom 3 år, alltså fram till och med år 2010/11. Skolverket

Jobben

4. Ungdomsarbetslöshet. Andel arbetslösa ungdomar 18-24 år av den registerbaserade arbetskraften (februari 2012). Arbetsförmedlingen⁶.
- 6 Arbetsförmedlingen har något justerat hur basen för den registerbaserade arbetskraften beräknas efter denna studies genomförande, vilket kan ge något avvikande värden vid en kont
5. Arbetslöshet. Andel arbetslösa som andel av registerbaserade arbetskraften i varje kommun. Februari 2012. Arbetsförmedlingen.
6. Arbetslöshet bland utrikes födda. Andel arbetslösa bland utrikesfödda, april 2012. Avser den registerbaserade arbetskraften. Arbetsförmedlingen
7. Långtidsarbetslöshet. Öppet arbetslösa och programdeltagare utan arbete i mer än 6 månader som andel av befolkningen 20-64 år, 2012 (april). Arbetsförmedlingen.

Hälsan

8. Långtidssjukskrivna, andelen. Antalet pågående sjukfall med en sjukskrivningsperiod 90 dagar eller längre per 100 försäkrade per kommun. Per den 31 december 2011. Försäkringskassan
9. Förtidspensionerade. Andel av befolkningen som fick sjuk- eller aktivitetsersättning under april 2012. Försäkringskassan.
10. Medellivslängd. Återstående medellivslängd för 0-åringar år 2007-2011. SCB

Pengarna

11. Inkomst. Lönesumma per sysselsatt, =Lönesumman för hela kommunen dividerat med förvärvsarbetande i befolkningen som var 16 år och äldre år 2010. I lönesumman ingår alla som får kontrolluppgifter från Skatteverket, även feriearbetande ungdomar.
12. Betalningsförlägganden. Antal ansökningar om betalningsföreläggande under 2011 i förhållande till folkmängd (exklusive juridiska personer). Kronofogdemyndigheten. Måttet är antalet betalningsföreläggande i snitt per invånare.
13. Bidragsindivider. Antalet biståndsmottagare 20-64 år som andel av befolkningen 20-64år. Socialstyrelsen och SCB. Genomsnitt av åren 2008-2011

Hopplöshet och Utanförskap

14. Sårbarhetsindex. Rang beroende av enskilda företag 2009, vägt med rang för utpendling 2009. Från Svenskt Näringslivs/Tillväxtverkets ranking av "Sårbara kommuner", tabell 3, kolumn 2. År 2011
15. Utflyttning. Befolkningsökning/-minskning i procent mellan år 2002 och 2011. SCB.
16. Husprisutveckling 10 år. Prisförändring på hus i procent mellan 2001 och 2011 (10 år) SCB.
17. Ung utanförskap. Andel unga 20-25 år som varken arbetar eller studerar, 2010. SCB.
18. Vuxen utanförskap. Andel av befolkningen 20-64 år som varken arbetar eller studerar, 2010. SCB.